

Broedplaatsen, deel 4: De Grote Pyr

Op mijn zoektocht naar broedplaatsen in Den Haag neem ik u dit keer mee naar de Grote Pyr, de voormalige 'Hoogere Burgerschool' aan de Waldeck Pyrmontkade. In het gebouw is sinds 12 jaar een woon- en werkgemeenschap gevestigd, die voortkomt uit de voormalige Blauwe Aanslag, een krakersbolwerk, tot 2003 gevestigd in het voormalige belastingkantoor aan het Buitenhof in het centrum van Den Haag.

De Grote Pyr

Het pand

Het pand dat nu bekend staat als de Grote Pyr is in 1907 gebouwd als HBS en heeft ook als zodanig jarenlang dienst gedaan. Toen in 2001 het doek definitief viel voor de Blauwe Aanslag, bood de gemeente Den Haag als alternatief het pand aan de Waldeck Pyrmontkade aan. Dat gebouw stond al geruime tijd leeg. Het grootste deel van de krakers van de Blauwe Aanslag ging op dit aanbod in en woont nu in de Grote Pyr. Het kleinere deel – zij die autonoom wilden blijven en niet met de gemeente in zee wilden gaan – werd de Vloek in de haven.

Een van de enthousiaste bewoners van de Grote Pyr, Britt, geeft me een rondleiding door het gebouw. Zij komt niet van de Blauwe Aanslag, maar is van een latere lichter. Ze woont met haar zoontje van anderhalf in een zelf gebouwde unit in het gebouw.

Twee architecten van De Ruimte hebben het plan voor de indeling van de Grote Pyr gemaakt. De bewoners hebben allemaal – vaak op ingenieuze wijze – hun eigen ruimte binnen het pand

gebouwd. Britt heeft in een hoge ruimte een soort boomhuis gemaakt. Haar zoontje heeft een eigen slaaphuis. Voordat ze mocht gaan bouwen, moest ze met haar plan naar de architect om te bespreken of het plan bouwtechnisch haalbaar was. Britt: "Het proces van het bouwen was echt heel leuk. Iedere keer weer een mijlpaal, bijv. toen er elektra was, toen er water was, toen de vloeren klaar waren. Ik bouwde tegelijk met mijn twee buurmannen en we hebben die mijlpalen ook steeds samen gevierd."

Eén van de uitgangspunten bij het bouwen is dat er zoveel mogelijk gebruik gemaakt wordt van tweedehands bouwmaterialen, omdat de woon/werkgemeenschap op ecologische wijze wil wonen en produceren. Op de binnenplaats van de Grote Pyr is van stobalen en leem een werkplaats gebouwd om tegelkachels te produceren. Deze kachels zijn de voornaamste warmtebron in de Grote Pyr. Daarnaast is op de nieuwbouw aan de voormalige conciërgewoning (de 'Kleine Pyr') een groendak met sedum aangelegd.

De woon/werkgemeenschap

De leeftijd van de bewoners varieert van 1 tot 53 jaar. Er wonen zo'n 50 mensen op de Grote Pyr en er zijn 22 bedrijven gevestigd. Bij de invulling van de bedrijfsruimtes is gestreefd naar een zo groot mogelijke diversiteit aan kleinschalige bedrijfjes.

Op mijn vraag wat ik me moet voorstellen bij een woongemeenschap laat Britt me een van de gemeenschappelijke keukens zien en vertelt ze over de klusavonden en de klusbeurten die iedereen voor zijn rekening moet nemen, waardoor mensen samen dingen doen. Maar er is meer: "We hebben een pizzaoven in de tuin en we hebben in de tuin vaak pizzafeesten. Op zo'n avond gaan er wel 100 pizza's doorheen, van die lekkere dunne met vers beleg. Dan zijn we ook allemaal buiten en hebben we een kampvuur. We gebruiken

de gymzaal ook als basisplek. Er wordt muziek gemaakt en de kinderen kunnen er spelen. Onder het hele gebouw is een kelder. Daarin bevindt zich een concertruimte waar feestjes gegeven worden en er zijn oefenruimtes voor bands. Voor de rest van de kelder zoeken we nog een bestemming.”

De rondleiding

Ik kijk tijdens de rondleiding mijn ogen uit. Een geweldige zolder, een prachtige gymzaal, een restaurant en veel verschillende bedrijfsruimtes: de Hagedis bijvoorbeeld, het biologisch & vegetarisch restaurant, dat geopend is voor iedereen van donderdag t/m zondag vanaf 17.00 uur. De Theetuin met een ruime keuken doet de catering van thee en taarten ook op locatie. Het Van Kinderen Museum, naar eigen zeggen een stadsexplorium, is een museum waar het zelf doen centraal staat. Kinderen zijn geen bezoekers, maar gebruikers en ontwikkelaars van hun eigen collectie. Tijdens de rondleiding vraagt een van de bewoners wie ik ben en als ik aangeef van de Vrienden van Den Haag te zijn, wordt ze enthousiast: “Oh, jullie waren toch ook tegen de afbraak van de Schoenmakersvakschool?”

Britt vindt het heerlijk om in de Grote Pyr te wonen: “Ik ben door omstandigheden tijdelijk alleenstaand moeder en ik kan mijn zoontje in bed leggen en iemand vragen even op te letten als ik een boodschap moet doen. Mensen kloppen ook aan als ze een boodschap gaan doen: Kan ik wat voor je meebrengen? Het is echt een dorpie. Als ik hier het terrein op fiets, heb ik dat gevoel ook echt. Het is hecht en mensen denken een beetje hetzelfde als ik. Ik voel me hier veilig. De meeste mensen hebben zelf hun ruimte ingebouwd, dus die hebben een band met hun ruimte. Daarom is het verloop hier niet zo groot.”

Het beheer en de intake

Het beheer van het gebouw is de verantwoordelijkheid van een stichting die wordt aangestuurd door de vereniging De Grote Pyr, waar alle bewoners en bedrijven lid van zijn. Het bouwplan, de verbouwing en de financiering zijn in eigen beheer geregeld. Bewoners en gebruikers betalen huur naar gelang de grootte van hun ruimte: “Wanneer er een ruimte beschikbaar komt, nodigen we een aantal mensen uit voor een eerste kennismaking. Daarna vragen we één of twee kandidaten langs

een ingebouwd huis

te komen op een klusdag en daarna besluiten we wie we uitnodigen om de kennismakingsprocedure in te gaan, want voordat ze zich definitief op de Grote Pyr kunnen vestigen, maken ze kennis met alle bewoners. Dit is om te voorkomen dat er op een later tijdstip wrijvingen ontstaan die al tevoren hadden kunnen worden ingeschat. Meestal gaat het rekruteren van bewoners overigens via via.”

Regelmatig zijn er open dagen en u kunt het restaurant gewoon bezoeken. Alle informatie is te vinden op de website: grotepyr.nl.

Jacintha van Beveren, tekst en beeld